

ZAKON

O RADNIM ODNOSIMA U DRŽAVNIM ORGANIMA

("Sl. glasnik RS", br. 48/91, 66/91, 44/98 - dr. zakon, 49/99 - dr. zakon**, 34/2001 - dr. zakon***, 39/2002, 49/2005 - odluka USRS, 79/2005 - dr. zakon, 81/2005 - ispr. dr. zakona i 83/2005 - ispr. dr. zakona)*

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Ovim zakonom uređuju se prava, obaveze i odgovornosti iz radnih odnosa lica zaposlenih u ministarstvima, posebnim organizacijama, sudovima, javnim tužilaštvima, javnom pravobranilaštvu, organima za prekršaje i u službama Narodne skupštine, predsednika Republike, Vlade i Ustavnog suda koji se primaju u radni odnos odlukom funkcionera koji rukovode ovim organima i službama (u daljem tekstu: zaposleni u državnim organima), određena prava predsednika Republike i određena prava, obaveze i odgovornosti lica koja bira Narodna skupština (u daljem tekstu: izabrana lica) i lica koja postavlja Vlada, odnosno drugi nadležni organ (u daljem tekstu: postavljena lica).

Odredbe ovog zakona primenjuju se na sve zaposlene u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica, osim onih čija su prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa uređeni posebnim propisima.

Na zaposlene u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica primenjuju se propisi o radnim odnosima u pogledu onih prava, obaveza i odgovornosti koja zakonom nisu posebno uređena.

Član 2

O pravima, obavezama i odgovornostima utvrđenim ovim zakonom zaposlenih i postavljenih odnosno izabranih lica u državnom organu odlučuje funkcioner koji rukovodi državnim organom, ako ovim zakonom nije drukčije utvrđeno.

O pravima, obavezama i odgovornostima, utvrđenim ovim zakonom predsednika Republike, predsednika i potpredsednika Narodne skupštine, predsednika stalnog radnog tela i zamenika predsednika stalnog radnog tela Narodne skupštine, predsednika i članova Vlade, predsednika i sudija Ustavnog suda odlučuju lica odnosno tela utvrđena odgovarajućim aktima predsednika Republike, Narodne skupštine, Vlade i Ustavnog suda.

Član 3

U toku radnog odnosa zaposleni u državnim organima mogu napredovati zavisno od svojih ispoljenih i ocenjenih radnih sposobnosti, stečenih kvalifikacija i drugih uslova utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Član 4****

Zaposleni u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica dužni su da svoje poslove obavljaju savesno i nepristrasno, u skladu s Ustavom i zakonom.

Zaposleni u državnim organima i postavljena lica ne mogu se u obavljanju svojih poslova rukovoditi svojim političkim ubeđenjima niti ih mogu izražavati i zastupati.

Član 5

Broj i struktura zaposlenih u državnom organu i postavljenih lica utvrđuju se aktom kojim se sistematizuju radna mesta u organu (u daljem tekstu: akt o sistematizaciji radnih mesta).

II PRIJEM U RADNI ODNOS

Član 6

U radni odnos u državnom organu može se primiti lice pod sledećim uslovima:

- 1) da je državljanin SFRJ;
- 2) da je punoletno;
- 3) da ima opštu zdravstvenu sposobnost;
- 4) da ima propisanu stručnu spremu;
- 5) da nije osuđivano za krivično delo na безусловnu kaznu zatvora od najmanje šest meseci ili za kažnjivo delo koje ga čine nepodobnim za obavljanje poslova u državnom organu;
- 6) da ispunjava druge uslove utvrđene zakonom, drugim propisima ili aktom o sistematizaciji radnih mesta u organu.

Strani državljanin ili lice bez državljanstva može se primiti u radni odnos u državnom organu u skladu sa zakonom.

Član 7

Kao poseban uslov za prijem u radni odnos u državnim organima može se aktom o sistematizaciji radnih mesta utvrditi probni rad.

Probni rad može trajati najmanje jedan mesec, a najviše tri meseca.

Probni rad prati tročlana komisija koju određuje funkcioner koji rukovodi državnim organom i svoje mišljenje o probnom radu daje funkcioneru radi donošenja odluke.

Članovi komisije moraju imati najmanje isti stepen i vrstu stručne spreme kao i radnik na probnom radu.

Član 8

Lice se prima u radni odnos u državnom organu na osnovu:

- 1) akta o izboru odnosno postavljenju na funkciju;

2) konačne odluke funkcionera koji rukovodi državnim organom o izboru između prijavljenih kandidata;

3) sporazuma o preuzimanju zaposlenog iz drugog državnog organa.

Radni odnos zasniva se danom stupanja na rad lica iz stava 1. ovog člana.

Član 9

Radi prijema u radni odnos u državnom organu objavljuje se oglas.

Član 10

Odluku o izboru između prijavljenih kandidata donosi funkcioner koji rukovodi državnim organom u roku od 15 dana od dana isteka roka za oglašavanje.

Lice koje se prijavilo na oglas može podneti prigovor na odluku o izboru funkcioneru koji rukovodi državnim organom u roku od osam dana od prijema odluke o izboru, u skladu s odredbama ovog zakona koje se odnose na zaštitu prava zaposlenih.

Posle donošenja konačne odluke o izboru funkcioner koji rukovodi državnim organom donosi rešenje o prijemu u radni odnos.

Član 10a

Za prijem u radni odnos na određeno vreme ne objavljuje se oglas, osim ako se lice prima u radni odnos u svojstvu pripravnika.

Radni odnos zasnovan na određeno vreme ne može da postane radni odnos na neodređeno vreme, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

III PRIPRAVNICI

Član 11

Lice sa srednjom, višom i visokom školskom spremom koje nije bilo u radnom odnosu, kao i lice s istim stepenom školske spreme koje je u drugom organu, organizaciji ili zajednici provelo na radu kraće vreme od vremena utvrđenog za pripravnički staž pripravnika s tim stepenom školske spreme, prima se u radni odnos na određeno vreme u svojstvu pripravnika.

Pripravnički staž za pripravnike sa srednjom školskom spremom traje šest meseci, a za pripravnike s višom i visokom školskom spremom traje 12 meseci, ako zakonom nije drukčije utvrđeno.

Licu koje u trenutku prijema u svojstvu pripravnika ima radni staž kraći od vremena pripravničkog staža utvrđenog za pripravnika s istim stepenom školske spreme funkcioner koji rukovodi državnim organom može priznati taj staž kao deo pripravničkog staža ukoliko je lice radilo na istim ili srodnim poslovima.

Za vreme pripravničkog staža pripravnik se osposobljava za vršenje određenih poslova kroz praktičan rad po programu koji je utvrđen aktom funkcionera koji rukovodi državnim organom i za to vreme ostvaruje sva prava iz radnog odnosa.

Po isteku pripravničkog staža pripravnik je dužan da u roku od 6 meseci položi pripravnički ispit, a ukoliko ga ne položi u tom roku - prestaje mu radni odnos.

Pripravnik koji položi pripravnički ispit može nastaviti da radi na neodređeno vreme i biti raspoređen na odgovarajuće radno mesto ako u državnom organu za to postoje uslovi.

Član 12

Aktom o sistematizaciji radnih mesta u državnom organu utvrđuje se broj pripravnika.

Član 13

U državnom organu pripravnik se može primiti radi stručnog osposobljavanja u svojstvu volontera.

U toku stručnog osposobljavanja pripravnik volonter ne prima platu, a druga prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa utvrđuju se ugovorom koji s njim zaključuje funkcioner koji rukovodi državnim organom.

U toku stručnog osposobljavanja pripravniku volonteru obezbeđuju se prava iz penzijskog i invalidskog osiguranja u slučaju invalidnosti i nastanka telesnog oštećenja prouzrokovanih povredom na radu ili profesionalnom bolešću, u skladu s propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju radnika.

IV RASPOREĐIVANJE ZAPOSLENIH I POSTAVLJENIH LICA

Član 14

Ako to potrebe državnog organa zahtevaju, funkcioner koji rukovodi državnim organom može rasporediti zaposlenog na drugo radno mesto u istom organu koje odgovara njegovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.

Član 15

Zaposleni u državnom organu može biti preuzet bez oglasa u drugi državni organ za obavljanje poslova koji odgovaraju njegovoj stručnoj spremi i radnom iskustvu ako se o tome sporazumeju funkcioneri koji rukovode tim državnim organima i ako zaposleni na to pristane.

Član 16

Zaposleni u državnom organu može biti upućen u drugi državni organ bez njegove saglasnosti zbog povećanog obima poslova, ako se o tome sporazumeju funkcioneri koji rukovode tim organima.

Zaposleni iz stava 1. ovog člana može biti upućen za vreme dok traju razlozi za upućivanje a najduže godinu dana.

Zaposleni iz stava 1. ovog člana ostvaruje prava, obaveze i odgovornosti iz radnog odnosa u organu iz koga je upućen.

Član 17

Zaposleni u državnom organu može bez njegove saglasnosti biti privremeno raspoređen, na radno mesto van sedišta državnog organa u kome radi, a najduže šest meseci u toku dve godine.

Po isteku roka iz stava 1. ovog člana zaposleni nastavlja da radi na radnom mestu na kojem je radio pre raspoređivanja van sedišta državnog organa.

Član 18

Zaposleni u državnom organu može biti upućen u pokrajinski, gradski ili opštinski organ, do dve godine ako se o tome sporazumeju funkcioneri koji rukovode tim organima i ako zaposleni na to pristane.

Zaposlenom iz stava 1. miruju sva prava i obaveze u organu iz koga je upućen.

Po isteku roka iz stava 1. ovog člana zaposleni u roku od sedam dana nastavlja rad na radnom mestu u državnom organu iz koga je upućen.

Član 19

(Brisan)

Član 20

O preuzimanju, raspoređivanju i upućivanju u smislu čl. 15, 16, 17. i 18. ovog zakona za postavljena lica odluku donosi organ nadležan za postavljenje.

Član 21

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice, dužan je da obavlja poslove koji ne odgovaraju njegovoj stručnoj spremi, znanju i sposobnosti u slučaju:

- 1) više sile koja je već nastupila ili se neposredno očekuje (epidemija, zemljotres, požar, poplava i druge elementarne nepogode),
- 2) kad treba sprečiti materijalnu štetu koja pretil državnom organu,
- 3) kad su ugroženi ljudski životi i zdravlje ljudi.

Zaposleni, odnosno postavljeno lice, dužan je da poslove iz stava 1. ovog člana obavlja dok traju okolnosti iz stava 1. ovog člana, dok se ne otklone posledice takvih okolnosti i dok se ne uspostavi nesmetani rad u državnom organu, a za to vreme prima platu kao da je radio na radnom mestu za koje je zasnovao radni odnos.

V PRAVA I DUŽNOSTI ZAPOSLENIH I POSTAVLJENIH LICA

Član 22

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice, dužan je da izvršava naloge funkcionera koji rukovodi državnim organom, odnosno neposrednog rukovodioca, ako su oni u granicama zakona.

Kad zaposleni, odnosno postavljeno lice, smatra da je nalog funkcionera koji rukovodi državnim organom, odnosno neposrednog rukovodioca, nezakonit, dužan je da mu na to ukaže.

U slučaju iz stava 2. ovog člana zaposleni, odnosno postavljeno lice, može zadržati izvršenje naloga, osim ako se radi o hitnoj stvari.

Ponovljenu naredbu u pismenom obliku zaposleni, odnosno postavljeno lice, mora bez odlaganja izvršiti, osim ako bi izvršenje naredbe predstavljalo krivično delo o čemu će izvestiti neposredno viši organ, odnosno organ koji vrši kontrolu ili nadzor nad radom državnog organa u kome radi zaposleni odnosno postavljeno lice.

Ako zaposleni, odnosno postavljeno lice, ne upozori funkcionera, odnosno neposrednog rukovodioca, da je nalog nezakonit a nalog izvrši, odgovaraće za njegovo izvršenje.

Član 23

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice dužan je da podatke koji predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu čuva i posle prestanka radnog odnosa u ovom organu.

Aktom državnog organa određuju se, u skladu sa zakonom, poslovi ili podaci koji predstavljaju državnu, vojnu ili službenu tajnu.

Član 24

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice, dužan je da se u toku radnog odnosa stručno usavršava i da učestvuje u svim oblicima stručnog usavršavanja koji se organizuju u državnom organu, odnosno na koje se zaposleni i postavljena lica upućuju.

Sadržina i oblici stručnog usavršavanja, kao i način provere stečenog znanja, uređuju se aktima koje donose:

- 1) Vlada za ministarstva i posebne organizacije,
- 2) Vrhovni sud za sudove,
- 3) Republičko javno tužilaštvo za javna tužilaštva,
- 4) Republičko javno pravobranilaštvo,
- 5) Narodna skupština, predsednik Republike, Vlada i Ustavni sud za svoje službe.

Član 25

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice dužan je da u obavljanju poslova kao i svojim ukupnim ponašanjem, čuva ugled organa u kome radi.

VI ZVANJA I ZANIMANJA ZAPOSLENIH U DRŽAVNIM ORGANIMA

Član 26

Zaposleni u državnim organima stiču zvanja, u skladu sa ovim zakonom.

Zvanja izražavaju stručna svojstva zaposlenog i njegovu osposobljenost za vršenje poslova određenog stepena složenosti u državnom organu.

Opšti i posebni uslovi za sticanje zvanja utvrđeni su ovim zakonom, a posebni uslovi za sticanje pojedinih zvanja u državnim organima utvrđuju se posebnim zakonom ili aktom Vlade.

Na određenim radnim mestima u državnim organima rade zaposleni s odgovarajućom školskom spremom za koja se ne utvrđuju zvanja u smislu ovog zakona (u daljem tekstu: zanimanja).

Član 27

Zaposleni u držanim organima mogu sticati sledeća zvanja:

- 1) u okviru visoke školske spreme: viši savetnik, savetnik, samostalni stručni saradnik, viši stručni saradnik i stručni saradnik;
- 2) u okviru više školske spreme: viši saradnik i saradnik,
- 3) u okviru srednje školske spreme: viši referent i referent.

Zvanje savetnika i višeg savetnika može steći zaposleni u državnom organu čija se nadležnost prostire na celoj teritoriji Republike.

Član 28

Zvanja u okviru visoke školske spreme stiču se pod sledećim uslovima:

- 1) zvanje savetnika može steći zaposleni u državnom organu koji ima visoku školsku spremu, najmanje sedam godina radnog staža i osposobljen je da samostalno obavlja složene poslove iz jedne ili više oblasti, koji zahtevaju posebnu osposobljenost;
- 2) zvanje samostalnog stručnog saradnika može steći zaposleni u državnom organu sa visokom školskom spremom koji ima najmanje pet godina radnog staža i koji je osposobljen da samostalno i sistemski radi upravno-nadzorne poslove i poslove vezane za izradu svih vrsta propisa i akata u državnim organima i složene analitičke materijale od značaja za funkcionisanja državnog organa, a koji zahtevaju samostalnost u radu i šire poznavanje problematike iz jedne ili više povezanih oblasti;
- 3) zvanje višeg stručnog saradnika može steći zaposleni u državnom organu sa visokom školskom spremom koji ima najmanje tri godine radnog staža a osposobljen je da samostalno i analitički i u saradnji sa zaposlenim višeg zvanja obavlja upravno-nadzorne poslove i poslove vezane za izradu svih vrsta propisa, izradu akata u pravosudnim organima,

složenijih analitičkih materijala, da proučava stanje i stručno obrađuje najsloženija pitanja iz odgovarajuće oblasti;

4) zvanje stručnog saradnika može steći zaposleni u državnom organu koji ima visoku školsku spremu, najmanje godinu dana radnog staža i položen pripravnički odnosno pravosudni ispit, a osposobljen je da radi na manje složenim upravno-nadzornim poslovima i poslovima izrade akata u državnim organima kao i da radi u pojedinim fazama na izradi analitičkih materijala uz detaljna uputstva zaposlenih s višim zvanjima.

Član 28a

Zvanje višeg savetnika može steći zaposleni u državnom organu koji ima visoku školsku spremu, najmanje devet godina radnog staža, osposobljen je da posebno stručno i kreativno obavlja najsloženije poslove iz delokruga organa i ostvario je značajne rezultate u jednoj ili više oblasti iz delokruga organa.

Zvanje višeg savetnika može steći do 5% zaposlenih s visokom školskom spremom u državnom organu. U državnom organu koji ima manje od dvadeset zaposlenih s visokom školskom spremom to zvanje može steći jedan zaposleni.

Izuzetno, uz prethodnu saglasnost odbora Vlade nadležnog za državne organe, zvanje višeg savetnika može se utvrditi za još najviše 5% zaposlenih.

Član 29

U službi Vlade postoji zvanje republičkog savetnika.

Zvanje republičkog savetnika može steći zaposleni u državnom organu s visokom školskom spremom koji ima najmanje 10 godina radnog staža na poslovima u vezi s delovanjem Vlade i koji je na tim poslovima postigao značajne rezultate, odnosno iskazao sposobnost za sistemski pristup u analiziranju stanja i predlaganju mera vezanih za razvoj, organizaciju i funkcionisanje državnih organa; objavio veći broj stručnih i naučnih radova, odnosno stekao zvanje magistra ili doktora nauka i koji je svojim radom i rezultatima znatno doprineo unapređenju stanja i funkcionisanju državnih organa u datoj oblasti.

Republičkog savetnika postavlja Vlada.

Član 29a

Zvanja u okviru više školske spreme stižu se pod sledećim uslovima:

1) zvanje višeg saradnika može steći zaposleni koji ima najmanje tri godine radnog staža, a osposobljen je da samostalno obavlja manje složene stručne poslove iz jedne ili više povezanih oblasti iz delokruga državnog organa;

2) zvanje saradnika može steći zaposleni koji ima najmanje jednu godinu radnog staža i položen pripravnički ispit, a osposobljen je da obavlja manje složene stručne poslove uz uputstva zaposlenih sa višim zvanjima.

Član 29b

Zvanja u okviru srednje školske spreme stižu se pod sledećim uslovima:

1) zvanje višeg referenta može steći zaposleni koji ima najmanje tri godine radnog staža, a osposobljen je da samostalno obavlja manje složene stručno-operativne, administrativne i njima slične poslove;

2) zvanje referenta može steći zaposleni koji ima najmanje šest meseci radnog staža i položen pripravnički ispit, a osposobljen je da obavlja manje složene stručno-operativne, administrativne i njima slične poslove, uz uputstva zaposlenih sa višim zvanjima.

Član 30

Zvanja iz okvira više i srednje školske spreme stiču se u svim državnim organima.

Član 31

Zanimanja u državnim organima mogu biti:

- 1) prevodilac,
- 2) bibliotekar,
- 3) stenograf,
- 4) daktilograf,
- 5) visokokvalifikovani radnik,
- 6) kvalifikovani radnik,
- 7) nekvalifikovani radnik.

Član 32

Za zaposlene u državnim organima mogu se posebnim propisima utvrđivati i druga zvanja i zanimanja.

Aktima Narodne skupštine, predsednika Republike, Vlade i Ustavnog suda mogu se utvrđivati i druga zvanja i zanimanja za zaposlene u službama ovih organa.

VII NAPREDOVANJE ZAPOSLENIH

Član 33

Zaposleni u državnim organima napreduju sticanjem višeg zvanja.

Radi utvrđivanja postojanja uslova za napredovanje, rad zaposlenih ocenjuje se jednom godišnje.

Vrste ocena, postupak ocenjivanja zaposlenih u svim državnim organima, način sticanja i oduzimanja zvanja utvrđuje se aktom Vlade.

Član 34

Zaposleni u državnom organu može steći neposredno više zvanje ako u toku dve uzastopne godine dobije jednu od dve najviše predviđene ocene.

Član 35

Zaposleni koji je ocenjen najnižom ocenom gubi zvanje i prelazi u neposredno niže zvanje u okviru iste školske spreme, a ako takvo zvanje ne postoji, prelazi u najviše zvanje u okviru neposredno niže školske spreme.

Zaposleni kome je utvrđeno niže zvanje može biti raspoređen na drugo radno mesto, koje odgovara njegovom znanju i sposobnostima.

Ako ne postoji odgovarajuće radno mesto na koje se može rasporediti, prestaje mu radni odnos.

Član 36

Za sve zaposlene u državnim organima i postavljena lica vodi se evidencija o svim okolnostima vezanim za njihov rad (radni list).

U radni list upisuju se ocene zaposlenog.

Radni list se dostavlja uz predlog za napredovanje.

Prilikom prelaska iz jednog državnog organa u drugi, odnosno promene radnog mesta, radni list se dostavlja državnom organu u koji radnik prelazi.

Sadržinu radnog lista propisuje ministarstvo nadležno za poslove koji se odnose na oblast uprave.

VIIa RADNO VREME, ODMORI I ODSUSTVA

Član 36a

Radno vreme u državnom organu traje četrdeset časova u radnoj nedelji.

Raspored radnog vremena u službama Vlade, ministarstvima, posebnim organizacijama, Republičkom javnom pravobranilaštvu i organima za prekršaje određuje Vlada.

Raspored radnog vremena u službama predsednika Republike, Narodne skupštine i Ustavnog suda određuju lica ili tela određena aktima tih organa.

Raspored radnog vremena u sudovima određuje predsednik Vrhovnog suda Srbije, a u javnim tužilaštvima - Republički javni tužilac.

Član 36b

Za svaku kalendarsku godinu zaposleni ima pravo na godišnji odmor u trajanju od najmanje 18 a najviše 25 radnih dana.

Dužina godišnjeg odmora utvrđuje se u skladu sa kriterijumima utvrđenim posebnim kolektivnim ugovorom.

Zaposleni sa navršenih 30 godina penzijskog staža ima pravo na godišnji odmor u trajanju od 30 radnih dana.

VIII PLATE

1. Način utvrđivanja plata

Član 37

Zaposleni u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica za svoj rad primaju platu.

Plata se isplaćuje po isteku meseca na koji se odnosi.

Plata se prima i za vreme korišćenja godišnjeg odmora i za dane državnih praznika za koje je zakonom propisano da se ne radi.

Čl. 38-41***

(Prestali da važe)

Član 42

Izabrana lica, osim lica na stalnim funkcijama (sudije, javni tužioci), koja su pre izbora na funkciju ostvarila pravo na penziju imaju pravo na deo plate u visini razlike između njihove penzije i plate koju bi primali na toj funkciji da nisu ostvarili pravo na penziju.

Član 43

Plata pripravnika u državnom organu, iznosi 80% od najniže plate u okviru zvanja za koje se pripravnik osposobljava.

Čl. 44-49***

(Prestali da važe)

IX NAKNADE I DRUGA PRIMANJA

Član 50***

Zaposleni u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica imaju pravo na naknadu plate za vreme odsustvovanja s rada zbog bolovanja, stručnog osposobljavanja i usavršavanja i drugih slučajeva odsustvovanja s rada uz pravo na naknadu plate utvrđenih zakonom i drugim propisima.

Zaposleni u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica imaju pravo na naknadu za regresiranje godišnjeg odmora i otpremninu povodom penzionisanja u visini trostruke prosečne mesečne plate po zaposlenom u Republici isplaćene u poslednja tri meseca, na osnovu zvaničnih podataka republičkog organa nadležnog za poslove statistike i druge naknade u skladu sa zakonom i drugim propisima.

Visina naknade iz st. 1. i 2. ovog člana utvrđuje se aktom Vlade, u skladu sa zakonom.

Član 51***

Zaposleni u državnim organima i izabrana odnosno postavljena lica imaju pravo na naknadu materijalnih troškova: za dnevnice i noćenje na službenom putovanju, za upotrebu sopstvenog vozila u službene svrhe, za prevoz na rad i s rada, za selidbene troškove, za naknadu za ishranu u toku rada i za naknadu za odvojeni život.

Visina, uslovi i način isplate naknada iz stava 1. ovog člana utvrđuje se aktom Vlade.

Član 52

Za zaposlene u državnim organima, odnosno postavljena lica, koji su se naročito istakli u obavljanju poslova vezanih za funkcionisanje državnih organa ili su na drugi način dali doprinos izuzetno uspešnom obavljanju poslova organa, Vlada može ustanoviti priznanje u vidu novčanih naknada, pohvala, poklona i sl.

Vrste priznanja, uslovi i postupak za njihovo dodeljivanje utvrđuju se aktom Vlade.

Predlog za nagrađivanje zaposlenog, odnosno postavljenog lica, daje funkcioner koji rukovodi državnim organom.

X ODGOVORNOST ZAPOSLENIH I POSTAVLJENIH LICA

Član 53

Za svoj rad zaposleni u državnom organu i postavljena lica odgovaraju materijalno i disciplinski.

Krivična odnosno prekršajna odgovornost ne isključuje disciplinsko kažnjavanje za isto delo koje je bilo predmet krivičnog odnosno prekršajnog postupka, bez obzira na to da li je zaposleni, odnosno postavljeno lice oslobođen krivične odgovornosti odnosno prekršajne odgovornosti.

Član 54

Zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice, odgovoran je za štetu koju je na radu ili u vezi s radom, namerno ili iz grube nepažnje, prouzrokovao državnom organu, pravnom licu ili građaninu.

Postojanje štete, njenu visinu, okolnosti pod kojima je nastala, ko je štetu prouzrokovao i kako je nadoknađuje - utvrđuje posebna komisija koju obrazuje funkcioner koji rukovodi državnim organom.

Član 55

Ukoliko bi isplatom naknade za štetu državnom organu bila ugrožena egzistencija zaposlenog, odnosno postavljenog lica i njegove porodice - zaposleni, odnosno postavljeno lice, može se delimično osloboditi plaćanja naknade za štetu pod uslovima utvrđenim posebnim kolektivnim ugovorom.

Disciplinska odgovornost

Član 56

Zaposleni u državnim organima i postavljena lica disciplinski su odgovorni za povredu radnih obaveza i dužnosti.

Član 57

Povrede radnih obaveza i dužnosti zaposlenih u državnim organima i postavljenih lica mogu biti lakše i teže.

Član 58

Lakše povrede radnih obaveza i dužnosti jesu:

- 1) neblagovremen dolazak na posao i odlazak s posla pre isteka radnog vremena ili neopravdano odsustvovanje s posla za vreme kad je obavezna prisutnost,
- 2) nesavesno čuvanje službenih spisa ili podataka,
- 3) neopravdan izostanak s posla jedan radni dan,
- 4) neobaveštavanje o propustima u vezi sa zaštitom na radu.

Za povrede iz stava 1. ovog člana može se izreći novčana kazna u visini do 20% od jednomesečnog iznosa plate isplaćene za mesec u kome je odluka doneta.

Član 59****

Teže povrede radnih obaveza i dužnosti jesu:

- 1) neizvršavanje ili nesavesno, neblagovremeno ili nemarno vršenje radnih i drugih obaveza;
- 2) izražavanje i zastupanje političkih opredeljenja u obavljanju poslova u državnom organu;
- 3) nedostojno, uvredljivo ili na drugi način neprimereno ponašanje prema građanima, pravnim licima i drugim strankama u postupku pred državnim organima;
- 4) odbijanje davanja podataka ili davanje netačnih podataka državnim organima, drugim organizacijama i zajednicama i građanima, ako je davanje podataka propisano zakonom ili propisom donetim na osnovu zakona;
- 5) zloupotreba službenog položaja ili prekoračenje ovlašćenja;
- 6) nezakonito raspolaganje materijalnim sredstvima;
- 7) radnje koje ometaju građane, pravna lica i druge stranke u ostvarivanju njihovih prava i interesa u postupku kod državnih organa;
- 8) odbijanje poslova radnog mesta na koje je zaposleni raspoređen ili odbijanje naloga funkcionera koji rukovodi državnim organom, odnosno neposrednog rukovodioca, bez opravdanih razloga;

- 9) neopravdan izostanak s posla najmanje dva uzastopna radna dana;
- 10) zloupotreba prava odsustvovanja u slučaju bolesti;
- 11) odbijanje stručnog usavršavanja na koje se zaposleni upućuje;
- 12) dolazak na rad u pijanom stanju ili uživanje alkohola ili drugih opojnih sredstava koji smanjuju radnu sposobnost u toku radnog vremena;
- 13) odbijanje propisanog zdravstvenog pregleda;
- 14) ponavljanje lakših povreda radnih obaveza;
- 15) povreda prava i obaveza vezanih za status zaposlenog u državnom organu;
- 16) neizvršavanje radne i druge obaveze u smislu propisa o štrajku.

Za povrede iz stava 1. ovog člana mogu se izreći disciplinska mera novčana kazna u visini od 20% do 35% od plate isplaćene za mesec u kome je odluka doneta, u trajanju od tri do šest meseci, ili disciplinska mera prestanak radnog odnosa.

Član 60

Disciplinski postupak protiv zaposlenog vodi i disciplinsku meru izriče funkcioner koji rukovodi državnim organom.

Ovlašćenje za vođenje disciplinskog postupka i izricanje disciplinske mere može se preneti na drugog funkcionera iz državnog organa.

Član 61

(Brisan)

Član 62

Disciplinski postupak protiv zaposlenog u državnom organu pokreće neposredni rukovodilac zaposlenog u državnom organu, sekretar ministarstva, odnosno zamenik funkcionera koji rukovodi državnim organom.

Postupak se pokreće pismenim zahtevom koji sadrži podatke o zaposlenom, opis povrede radne dužnosti, vreme izvršenja i dokaze koji ukazuju na izvršenje povrede.

Svaki zaposleni u državnom organu i svako izabrano, odnosno postavljeno lice ima pravo na inicijativu za pokretanje disciplinskog postupka koja mora biti obrazložena.

Član 62a

Disciplinski postupak je javan, s tim što se javnost može isključiti ako to zahteva potreba čuvanja državne ili druge propisane tajne.

Zaposleni čija se disciplinska odgovornost utvrđuje mora biti saslušan u disciplinskom postupku i mora mu se omogućiti odbrana.

O saslušanju zaposlenog i sprovođenju drugih dokaza u postupku vodi se zapisnik.

U disciplinskom postupku shodno se primenjuju pravila upravnog postupka o usmenoj raspravi, dokazivanju, zapisniku i dostavljanju.

Član 62b

Po sprovedenom disciplinskom postupku donosi se rešenje kojim se zaposleni oglašava krivim i izriče mu se disciplinska mera, oslobađa se od odgovornosti ili se postupak obustavlja.

Rešenje mora biti obrazloženo.

Član 62v

Pokretanje i vođenje disciplinskog postupka zastareva u roku od šest meseci od dana izvršene povrede.

Rok iz stava 1. ovog člana ne teče za vreme odsustvovanja sa rada zbog bolovanja ili godišnjeg odmora.

Član 62g

Zaposleni protiv koga je pokrenut disciplinski postupak za težu povredu radne dužnosti može da bude udaljen sa rada do okončanja disciplinskog postupka, ako bi njegovo ostajanje na radu moglo da šteti interesima državnog organa.

Član 63

Disciplinski postupak za postavljena lica uređuje se aktom Vlade.

XI PRESTANAK RADNOG ODNOSA I PRAVA PO PRESTANKU RADNOG ODNOSA

Član 64

Radni odnos zaposlenih u državnim organima i izabраниh odnosno postavljenih lica prestaje pod uslovima i na način utvrđen ovim zakonom i drugim zakonima.

Član 64a

Radni odnos prestaje na osnovu pismenog otkaza zaposlenog ili postavljenog lica koji se dostavlja funkcioneru koji rukovodi državnim organom, odnosno organu ili telu nadležnom za postavljenje, najmanje 15 dana pre dana označenog kao dan prestanka radnog odnosa.

Zaposlenom se otkazuje radni odnos u sledećim slučajevima:

- 1) ako se u roku od jedne godine od zasnivanja radnog odnosa utvrdi da je radni odnos zasnovan suprotno zakonu;
- 2) ako ne pokaže odgovarajuće rezultate na probnom radu;

- 3) ako odbije da radi na radnom mestu na koje je raspoređen ili upućen;
- 4) ako izgubi zvanje a nema odgovarajućeg radnog mesta na koje se može rasporediti u novom zvanju;
- 5) ako se po isteku roka mirovanja radnog odnosa u skladu sa opštim propisima o radnim odnosima ne vrati na rad u roku od 15 dana;
- 6) kada usled promena u organizaciji stekne status neraspoređenog, a ne može mu se obezbediti radno mesto u istom ili u drugom državnom organu.

Odredba stava 2. tačka 6) primenjuje se i na postavljena lica.

Član 64b

Zaposlenom i postavljenom licu kome je izrečena disciplinska mera prestanak radnog odnosa, radni odnos prestaje danom konačnosti rešenja o izricanju mere.

Član 65

Ako je u državnom organu došlo do smanjenja broja zaposlenih, odnosno postavljenih lica, usled promena u organizaciji i metodu rada, odnosno usled smanjenja obima i ukidanja poslova, zaposleni i postavljena lica raspoređuju se na radna mesta u istom ili drugom državnom organu koja odgovaraju njihovoj stručnoj spremi.

Odluku o raspoređivanju zaposlenih iz stava 1. ovog člana donosi funkcioner koji rukovodi organom u kojem se zaposleni raspoređuje, a odluku o raspoređivanju postavljenih lica iz stava 1. ovog člana donosi organ koji ih je postavio.

Ukoliko zaposleni odnosno postavljeno lice, ne prihvati radno mesto na koje je raspoređen u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, prestao mu radni odnos.

Ukoliko se zaposleni, odnosno postavljeno lice, ne može rasporediti u skladu sa st. 1. i 2. ovog člana, funkcioner, odnosno organ iz stava 2. ovog člana, donosi rešenje kojim se utvrđuje da je zaposleni, odnosno postavljeno lice, ostao neraspoređen.

Član 66

Zaposleni u državnim organima, odnosno postavljena lica, koji su ostali neraspoređeni na način utvrđen u članu 65. ovog zakona imaju ista prava i obaveze kao i zaposleni za čijim je radom prestala potreba u preduzećima, utvrđena zakonom.

Sredstva za ostvarivanje prava zaposlenih u državnim organima i postavljenih lica koji su ostali neraspoređeni utvrđuju se u budžetu Republike, a način i uslovi korišćenja tih sredstava utvrđuju se aktom Vlade.

Član 67

U slučaju ukidanja državnog organa, državni organ u čiji delokrug prelaze poslovi ukinutog organa preuzima potreban broj zaposlenih i postavljenih lica koji su radili na preuzetim poslovima.

U skladu s potrebama organa, funkcioner koji rukovodi državnim organom u čiji su delokrug prešli poslovi ukinutog organa donosi rešenja o raspoređivanju zaposlenih koji su preuzeti, a rešenja o raspoređivanju postavljenih lica donosi organ koji ih je postavio.

U slučaju ukidanja državnog organa i ukidanja svih poslova koji su se obavljali u delokrugu tog organa zaposleni i postavljena lica koji su radili u ukinutom organu ostaju neraspoređeni.

Zaposleni u državnom organu i postavljena lica koji nisu preuzeti u smislu stava 1. ovog člana ili su ostali neraspoređeni u smislu stava 3. ovog člana imaju prava i obaveze utvrđene članom 66. ovog zakona.

Član 68

U slučaju spajanja dva ili više državnih organa u nov organ svi zaposleni i postavljena lica u ovim organima imaju status neraspoređenih.

U skladu sa potrebama organa, funkcioner koji rukovodi državnim organom donosi rešenje o raspoređivanju zaposlenih koji imaju status neraspoređenih, a rešenja o raspoređivanju postavljenih lica koja imaju status neraspoređenih donosi organ koji ih je postavio.

Član 68a

U slučaju preuzimanja poslova iz nadležnosti saveznog organa, državni organ u čiji delokrug prelaze ti poslovi preužeće, u skladu sa potrebama organa, i potreban broj zaposlenih i postavljenih lica za obavljanje preuzetih poslova.

Član 69

Izabrano lice po prestanku funkcije ima pravo na platu u trajanju od 6 meseci u visini koju je imao u vreme prestanka funkcije.

Pravo na platu iz stava 1. ovog člana može se izuzetno produžiti do 6 meseci ukoliko u tom vremenu izabrano lice stiče pravo na penziju.

Pravo iz st. 1. i 2. ovog člana prestaje zasnivanjem radnog odnosa ili sticanjem prava na penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

Izabrano lice ostvaruje prava utvrđena u st. 1. i 2. ovog člana kod Narodne skupštine.

Član 70

Izabrano lice na stalnoj funkciji (sudija, javni tužilac) koje bude razrešeno funkcije i postavljeno lice koje po isteku mandata ne bude ponovo postavljeno ili koje u toku trajanja mandata bude razrešeno mogu se rasporediti na radna mesta u istom organu koja odgovaraju njihovoj stručnoj spremi i radnim sposobnostima.

Ukoliko se izabrano odnosno postavljeno lice ne može rasporediti na način iz stava 1. ovog člana ili ne prihvati radno mesto na koje je raspoređeno, prestaje mu radni odnos.

Postavljeno lice iz stava 2. ovog člana ima pravo na platu u trajanju od šest meseci koju je imalo u vreme kada mu je prestao radni odnos.

Pravo na platu iz stava 3. ovog člana može se izuzetno produžiti do šest meseci ukoliko u tom vremenu postavljeno lice stiče pravo na penziju.

Pravo iz st. 3. i 4. ovog člana prestaje zasnivanjem radnog odnosa ili sticanjem prava na penziju prema propisima o penzijskom i invalidskom osiguranju.

XII OSTVARIVANJE I ZAŠTITA PRAVA ZAPOSLENIH I POSTAVLJENIH LICA

Član 71

Radi ostvarivanja svojih prava, zaposleni u državnom organu, odnosno postavljena lica, pismeno se obraćaju funkcioneru koji rukovodi organom.

Protiv svakog rešenja ili drugog akta kojim je odlučeno o njegovim pravima i obavezama zaposleni, odnosno postavljeno lice, ima pravo da podnese prigovor.

Prigovor se podnosi funkcioneru koji rukovodi državnim organom u roku od 8 dana od dana uručenja rešenja ili drugog akta, a funkcioner je dužan da o njemu odluči u roku od 15 dana, od dana podnošenja prigovora.

Razmatrajući podneti prigovor, funkcioner preispituje svoju odluku i može je izmeniti ili dopuniti.

Zaposleni, odnosno postavljeno lice, ima pravo da podnese prigovor i u slučaju kad funkcioner u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva ne odluči o pravu na koje se zahtev odnosi.

Ako funkcioner u utvrđenom roku ne odluči o podnetom prigovoru ili ako zaposleni, odnosno postavljeno lice, nije zadovoljan odlukom funkcionera povodom podnetog prigovora, zaposleni, odnosno postavljeno lice može se obratiti nadležnom sudu u roku od 15 dana.

Član 72

Nadzor nad primenom propisa o pravima i obavezama zaposlenih u državnim organima, odnosno postavljenih lica, vrši upravna inspekcija.

Radi obezbeđivanja zaštite prava zaposlenih u državnim organima, odnosno postavljenih lica upravna inspekcija ostvaruje nadzor u primeni opštih akata kojima se utvrđuju njihova prava i obaveze.

U vršenju nadzora upravna inspekcija ima pravo da pregleda akte, rešenja, ugovore i druge isprave u državnom organu i da na drugi način pribavlja potrebna obaveštenja.

Član 73

Radi zaštite svojih prava zaposleni u državnom organu, odnosno postavljeno lice, može se obratiti upravnoj inspekciji.

Ako upravna inspekcija nađe da je povređeno pravo zaposlenog u državnom organu, odnosno postavljenog lica, ukazaće organu na učinjenu povredu.

Ako upravna inspekcija nađe da je konačnim rešenjem nadležnog organa očigledno povređeno pravo zaposlenog u državnom organu, odnosno postavljenog lica, a povodom toga je pokrenut postupak pred nadležnim sudom, odložiće svojim rešenjem, na zahtev zaposlenog, odnosno postavljenog lica izvršenje rešenja do donošenja pravosnažne sudske odluke.

Žalba ne odlaže izvršenje rešenja iz stava 3. ovog člana.

Protiv konačnog rešenja iz stava 3. ovog člana ne može se pokrenuti upravni spor.

XIII PRIMENJIVANJE ODREDBA ZAKONA NA ODREĐENE USTANOVE, SLUŽBE I ORGANE

Član 74***

Odredbe ovog zakona shodno se primenjuju i na zaposlene i postavljena lica u ustanovama za izvršenje krivičnih sankcija i u službi za zajedničke poslove republičkih organa.

Aktom kojim se u ustanovama i službi iz stava 1. ovog člana utvrđuju zvanja i zanimanja, odnosno postavljena lica, vrši se njihovo upodobljavanje sa zvanjima, zanimanjima i postavljenim licima iz ovog zakona prema vrsti i stepenu školske spreme i potrebnom radnom iskustvu, a razvrstavaju se u platne grupe iz čl. 45. i 47. ovog zakona tako što se upodobljavaju zvanjima i zanimanjima, odnosno postavljenim licima, iz ovog zakona prema srodnosti i stepenu složenosti poslova koje obavljaju.

Član 75***

Odredbe ovog zakona sadržane u glavama II do XIV shodno se primenjuju na organe autonomnih pokrajina, gradova i opština, s tim što osnovicu iz člana 39. ovog zakona za obračun plata zaposlenih i izabranih odnosno postavljenih lica u tim organima čini prosečna zarada po zaposlenom isplaćena za prethodni mesec u autonomnoj pokrajini, odnosno gradu, odnosno opštini, a najveća plata u ovim organima ne može preći iznos petostruke prosečne zarade po zaposlenom u Republici.

XIV PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 76

Državni organi i drugi organi i službe na koje se primenjuju odredbe ovog zakona dužni su da donesu akte predviđene ovim zakonom u roku od tri meseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 77

Funkcioneri koji rukovode državnim organima utvrdiće za zaposlene u tim organima zvanja i zanimanja u smislu ovog zakona u roku od 30 dana od isteka roka iz člana 76. ovog zakona, a po prethodno izvršenom ocenjivanju zaposlenih, polazeći od merila utvrđenih ovim zakonom i zavisno od radnog iskustva i dosadašnjeg doprinosa u radu zaposlenih, odnosno vrste i stepena složenosti poslova koje zaposleni treba da obavlja u određenom zvanju, odnosno s određenim zanimanjem.

Član 78

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe čl. 137-199. Zakona o državnoj upravi ("Službeni glasnik SRS", br. 52/89, 24/90, 37/90 i "Službeni glasnik Republike Srbije", broj 6/90); Zakon o ličnim dohocima i drugim primanjima delegata u Skupštini Socijalističke Republike Srbije, lica koja bira i imenuje Skupština Socijalističke Republike Srbije, članova Predsedništva Socijalističke Republike Srbije, članova Saveta Republike i rukovodećih radnika, kao i o ličnim dohocima lica koja bira ili imenuje skupština opštine, Skupština grada Beograda i skupštine međuopštinskih regionalnih zajednica ("Službeni glasnik SRS", br. 31/84, 19/85, 13/86, 32/90 i 38/90 i "Službeni glasnik Republike Srbije", broj 6/90); odredbe o koeficijentima predsednika i potpredsednika Narodne skupštine, kao i predsednika i zamenika predsednika stalnog radnog tela Narodne skupštine i narodnih poslanika na stalnom radu u Narodnoj skupštini, u Zakonu o primanjima narodnih poslanika i izabranih funkcionera u Narodnoj skupštini Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 7/91, 22/91 i 28/91); Zakon o radu i pravima delegata u Skupštini Socijalističke Republike Srbije i republičkih funkcionera kojima je prestala funkcija ("Službeni glasnik SRS", broj 19/86).

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe koje se odnose na radne odnose Zakona o državnoj upravi ("Službeni list Socijalističke Autonomne Pokrajine Vojvodine", br. 22/81, 9/85, 13/86, 29/88, 22/89, 1/90, 15/90, 20/90, 24/90, 30/90 i 35/90) i Zakona o državnoj upravi ("Službeni list Socijalističke Autonomne Pokrajine Kosovo", br. 38/80, 39/80, 9/83, 42/86, 5/90 i 45/90).

Danom donošenja odgovarajućih odluka u autonomnim pokrajinama prestaju da važe Zakon o ličnim dohocima, naknadama ličnih dohodaka i drugim pravima delegata u Skupštini SAP Vojvodine i članova Saveta Pokrajine ("Službeni list Socijalističke Autonomne Pokrajine Vojvodine", br. 3/85, 20/87, 23/90 i 35/90) i Zakona o ličnim dohocima, naknadama ličnih dohodaka i drugim primanjima delegata u Skupštini SAP Kosova, članova Predsedništva SAP Kosova, članova Saveta Pokrajine i rukovodećih radnika, kao i o ličnim dohocima lica koja bira ili imenuje skupština opštine ("Službeni list Socijalističke Autonomne Pokrajine Kosovo", broj 34/88 i "Službeni glasnik SR Srbije", broj 46/90).

Član 79

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

Samostalni članovi Zakona o izmenama i dopunama Zakona o radnim odnosima u državnim organima

("Sl. glasnik RS", br. 39/2002)

Član 17

U roku od šest meseci od dana stupanja na snagu ovog zakona može se sprovesti postupak vanrednog ocenjivanja rada zaposlenog, na predlog rukovodioca organizacione jedinice koji je nadležan za predlaganje ocene rada.

Rukovodilac iz stava 1. ovog člana može predložiti vanredno ocenjivanje ako smatra da zaposleni tri meseca uzastopno nije obavljao poslove na zadovoljavajući način.

Predlog za vanredno ocenjivanje sačinjava se na način na koji se sačinjava predlog za redovno ocenjivanje rada zaposlenog.

Zaposlenom koji je ocenjen najnižom ocenom prestaje radni odnos.

Član 18

Zvanja zaposlenih utvrdiće se u skladu sa odredbama ovog zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, polazeći od merila utvrđenih ovim zakonom i dosadašnjeg rada zaposlenih.

Član 19

Disciplinski postupci započeti do dana stupanja na snagu ovog zakona okončaće se po odredbama zakona koje su važile do stupanja na snagu ovog zakona.

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".